

РОБОЧА ПРОГРАМА

Стажувальної практики

І. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Заклад вищої освіти	Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет/інститут	Навчально-науковий інститут мистецтв імені Олександра Ростовського
Кафедра	Музичної педагогіки та хореографії
Мова навчання	Українська мова
Розробники	канд. пед. наук, доц. Коваль Олена Віталіївна, канд. пед. наук, доц. Філоненко Олена Станіславівна, канд. пед. наук, доц. Шевчук Марина Олександрівна, канд. психол. наук., доц. Щотка Оксана Петрівна
Освітня програма	«Середня освіта (Музичне мистецтво)»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Затверджено	Засіданням кафедри музичної педагогіки та хореографії протокол № 1 від 04.08.2022 року
Обсяг	15 кредитів ЄКТС, що відповідає 450 годинам самостійної роботи
Статус	Практична підготовка

Стажувальна практика є важливою складовою процесу фахової підготовки студентів магістратури спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Вона забезпечує формування готовності майбутніх вчителів до організації освітнього процесу на основі сучасних наукових досягнень, вміння застосовувати теоретичні знання та інноваційний педагогічний досвід.

Стажувальна практика проводиться в закладах загальної середньої освіти в умовах реального навчального процесу, максимально наближених до майбутньої самостійної професійної діяльності. Робота в якості вчителя поєднуються з виконанням організаційно-методичних та науково-дослідних завдань, проведенням музично-виховних заходів та залученням до художньо-просвітницької діяльності.

Практика сприяє становленню індивідуального стилю роботи майбутнього вчителя, розвитку педагогічного мислення, формуванню дослідницького підходу до роботи, формуванню інтересу та любові до обраної професії.

ІІ. МЕТА ПРАКТИКИ

Метою стажувальної практики є набуття студентами-магістрантами практичного досвіду виконання функцій вчителя музичного мистецтва, оволодіння сучасними прийомами, методами, інноваційними педагогічними технологіями, вивчення новаторського педагогічного досвіду та його подальшого творчого застосування у власній практичній діяльності. Практика забезпечує формування в них професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень в реальних умовах, розвиток потреби у мистецько-педагогічній освіті та самоосвіті протягом

життя.

Завданнями стажувальної практики є набуття магістрантами таких загальних та фахових компетентностей, як:

ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

ФК 1. Здатність застосувати у конкретному спілкуванні знання мови, способи взаємодії з навколишніми й віддаленими людьми та подіями, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями (мовно-комунікативна компетентність).

ФК 2. Здатність організовувати освітній процес з навчального предмету «Музичне мистецтво» на основі сучасних наукових досягнень (предметно-методична компетентність).

ФК 3. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб організації освітнього процесу (інформаційно-цифрова компетентність).

ФК 4. Здатність враховувати вікові та інші індивідуальні особливості учнів при організації освітнього процесу керувати власними емоційними станами, етичним розвитком і вихованням учнів (психологічна та емоційно-етична компетентність).

ФК 5. Здатність до рівноправної та особистісно зорієнтованої взаємодії з учасниками освітнього процесу, колегами та стейкхолдерами, виконувати професійні функції, зважаючи на особливі потреби здобувачів освіти (компетентність педагогічного партнерства та інклюзивна компетентність).

ФК 6. Здатність планувати і реалізовувати освітній процес у спосіб, сприятливий для здоров'я і безпеки самої людини та здобувачів освіти (здоров'язбережувальна компетентність).

ФК 7. Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів, розробляти, освоювати та втілювати педагогічні інновації в практику (проектувальна та інноваційна компетентність).

ФК 8. Здатність визначити напрямки своєї діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі освітнього процесу, і передбачати кінцевий результат, організовувати освітній процес з навчального предмету «Музичне мистецтво»

через залучення здобувачів освіти до певної роботи і співробітництво з ними в досягненні поставленої мети (прогностична та організаційна компетентність).

ФК 9. Здатність аналізувати та оцінювати ефективність освітнього процесу, навчальні досягнення здобувачів освіти та власну професійну активність (оцінювально-аналітична компетентність та рефлексивна компетентність).

ФК 10. Здатність планувати та реалізовувати особистісний та професійний саморозвиток (здатність до навчання впродовж життя).

ФК 11. Здатність мотивувати учнів до творчої діяльності та створювати невимушену творчу атмосферу на уроках (творчо-спонукальна компетентність).

ФК 12. Здатність презентувати власний творчий продукт, визначати і реалізовувати індивідуальну траєкторію професійного росту (особистісна творчо-прогностична компетентність).

ФК 13. Здатність здійснювати художньо-просвітницьку діяльність, розробляти і проводити музично-виховні заходи на високому мистецько-педагогічному рівні (загальнокультурна ціннісно-сміслова компетентність).

ФК 14. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 15. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

ФК 16. Здатність здійснювати власну художню інтерпретацію музичних творів та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та музично-педагогічної діяльності.

ІІІ. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ СТАЖУВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Результатом успішного проходження стажувальної практики стане досягнення магістрантами таких програмних результатів, зокрема:

ПРН 1. Уміння інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 2. Уміння розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ПРН 3. Сприйняття та поширення знань через призму національних та загальнолюдських цінностей, толерантності, адаптивності до культурного середовища.

ПРН 4. Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

ПРН 5. Розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН 6. Уміння комунікувати, формувати і розвивати мовно-комунікативну компетентність учнів на уроках.

ПРН 7. Уміння планувати та організовувати ефективний освітній процес відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів, зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 8. Уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності, ефективно використовувати цифрові технології в освітньому процесі та створювати нові електронні (цифрові) освітні ресурси.

ПРН 9. Уміння визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів, формувати мотивацію, організовувати пізнавальну діяльність, сприяти формуванню спільноти учнів, усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами, конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, пояснювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

ПРН 10. Уміння суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учасниками освітнього процесу та стейкхолдерами, уміння створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.

ПРН 11. Уміння організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу.

ПРН 12. Уміння проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів, застосовувати наукові методи пізнання та інновації у професійній діяльності.

ПРН 13. Уміння планувати та організовувати освітній процес з навчального предмету «Музичне мистецтво» та прогнозувати його результати.

ПРН 14. Уміння оцінювати та аналізувати результати навчання учнів, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності та визначати індивідуальні професійні потреби, визначати внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів.

ПРН 15. Уміння визначати умови та ресурси професійного та особистісного розвитку впродовж життя, продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

ПРН 16. Уміння змодельовати клас як художньо-творче середовище та мистецький простір для реалізації художньо-творчого потенціалу учнів.

ПРН 17. Уміння презентувати власні творчі досягнення та здобутки, знаходити шляхи особистого творчого зростання.

ПРН 18. Уміння популяризувати музичне мистецтво в процесі різноаспектної художньо-просвітницької діяльності, реалізовувати миротворчий та мистецько-педагогічний потенціал музичного мистецтва для утвердження гуманістичних цінностей в суспільстві.

ПРН 19. Уміння поєднувати теорію і практику музичного мистецтва в безпосередній музично-педагогічній діяльності.

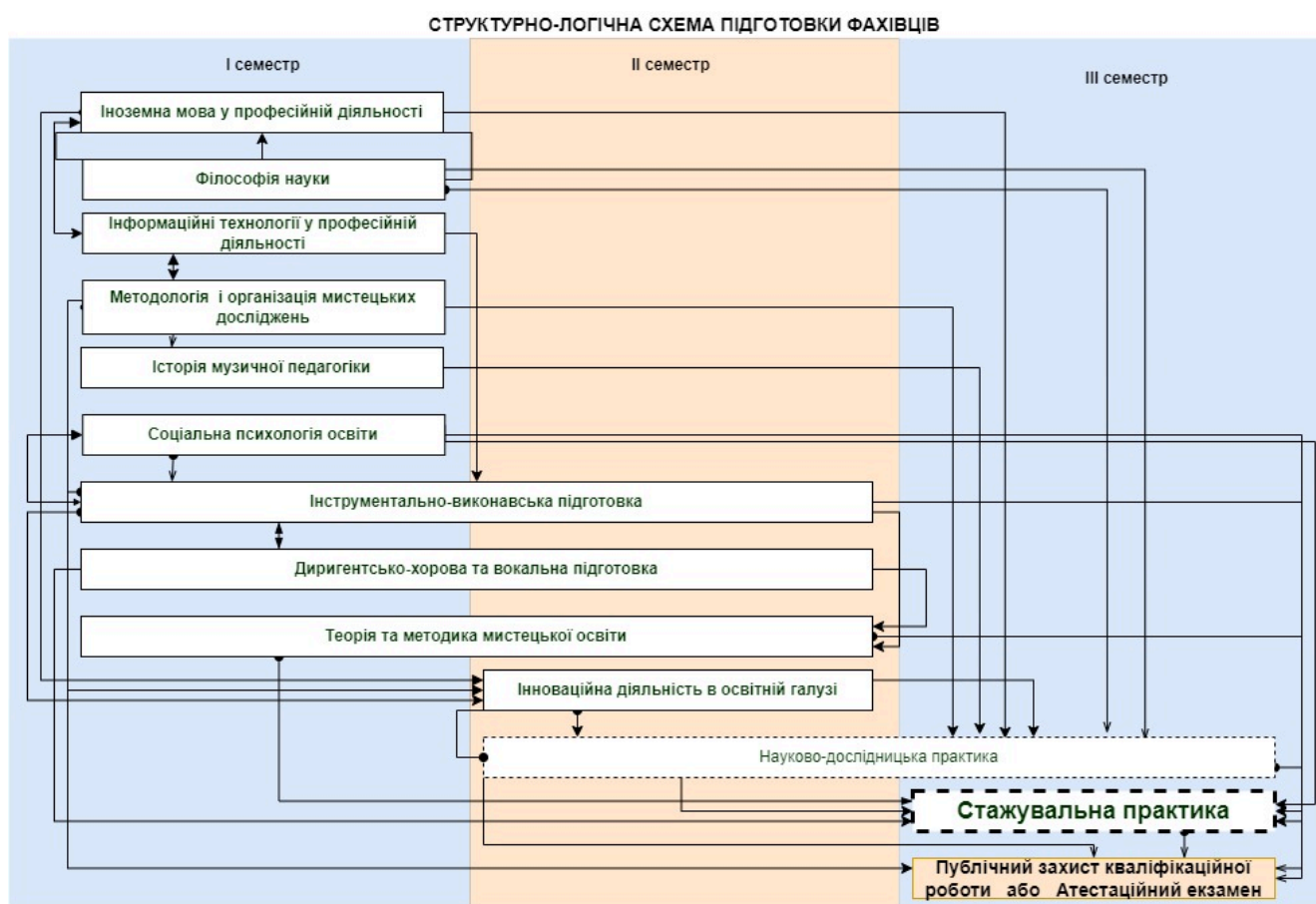
ПРН 20. Демонструє артистизм, виконавську культуру та достатній технічний рівень володіння інструментом (голосом), диригентською технікою під час музично-виконавської діяльності.

ПРН 21. Уміння відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію та здійснювати художньо-педагогічний аналіз.

ПРН 22. Демонструє розуміння основних тенденцій розвитку сучасної мистецької освіти та застосовує традиційні й інноваційні технології в музично-педагогічній та музично-виконавській діяльності.

IV. МІСЦЕ СТАЖУВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ У СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ СХЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Стажувальна практика базується на результатах засвоєння дисциплін, які вивчалися раніше, зокрема: «Теорія та методика мистецької освіти», «Історія музичної педагогіки», «Методологія та організація мистецьких досліджень», «Інноваційна діяльність в освітній галузі», «Соціальна психологія освіти», «Інструментально-виконавська підготовка», «Диригентсько-хорова та вокальна підготовка» і передусє атестаційному екзамєну або захисту кваліфікаційної магістерської роботи.



V. ЗМІСТ СТАЖУВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст стажувальної практики визначається загальною концепцією магістерської підготовки за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) і спрямований на закріплення та поглиблення теоретичних знань, оволодіння практичними вміннями й навичками з фахових дисциплін та формування професійних умінь організації освітнього процесу з музичного мистецтва й готовності магістрантів до професійної діяльності.

Зміст практики складають три розділи: фаховий, педагогічний та психологічний.

Розділ 1. Фаховий

Для студентів-магістрантів, які проходять стажувальну практику у закладах загальної середньої освіти передбачено виконання таких завдань з фаху:

Завдання 1. Проведення занять з фаху

Мета виконання завдання – формування у студентів-магістрантів власного індивідуального стилю педагогічної діяльності, досвіду взаємодії з учнями під час проведення уроків музичного мистецтва, творчого підходу до педагогічної діяльності.

Завдання 2. Допомога вчителю та класному керівнику у навчальній і виховній роботі

Мета виконання завдання – формування умінь професійного та педагогічного спілкування, корегування особистих педагогічних поглядів, сформованих під час навчання в університеті.

Завдання передбачає:

- допомога вчителю: проведення консультацій, виготовлення дидактичних матеріалів, проведення заміни уроків, участь у роботі методоб'єднання вчителів;
- допомогу класному керівнику: перевірка щоденників, участь у виховних заходах за планом роботи класного керівника та загальношкільних виховних заходах, дотримання трудової дисципліни і норм поведінки в освітньому закладі.

Завдання 3. Проведення виховного заходу з фаху

Мета виконання завдання – формування вмінь організації та проведення різноманітних музично-виховних заходів, готовності до здійснення художньо-творчої та музично-просвітницької діяльності у закладах загальної середньої освіти, розвиток індивідуального стилю роботи та усвідомлення особистої відповідальності.

У разі виникнення *непередбачуваної ситуації в країні* (пандемія, військовий стан тощо) для студентів-магістрантів, які проходять практику при кафедрі музичної педагогіки та хореографії, передбачено виконання таких завдань з фаху:

Завдання 1. Аналіз відеоуроків

Мета виконання завдання – формування здатності до аналізу та узагальнення передового педагогічного досвіду та його використання у майбутній фаховій діяльності. Під час перегляду відеоуроків студенти знайомляться з методиками роботи вчителів-практиків, сучасними підходами до проведення уроків музичного мистецтва.

Завдання 2. Розробка планів-конспектів занять

Мета виконання завдання – розвиток здатності моделювання уроку музичного мистецтва на основі сучасних наукових досягнень та його письмового представлення. Під час написання планів-конспектів студент-практикант має розкрити зміст уроку, розподілити час на той чи інший вид музично-творчої діяльності, обрати ті чи інші методи досягнення поставленої мети уроку.

Завдання 3. Проведення виховного заходу з фаху

Мета виконання завдання – формування вмінь організації та проведення різноманітних музично-виховних заходів, готовності до здійснення

художньо-творчої та музично-просвітницької діяльності, розвиток індивідуального стилю роботи та усвідомлення особистої відповідальності.

Розділ 2. Педагогічний

Програмою практики передбачене виконання таких завдань:

Завдання 1. Ведення щоденника стажувальної практики

Щоденник практики – це робочий документ, у якому відображені всі види діяльності, які здійснює магістрант під час проходження практики, а саме: планування, організація, здійснення та аналіз усіх видів діяльності, які складають зміст стажувальної практики магістранта. У даному документі фіксується вся проведена робота за конкретними датами проходження практики: відвідування й проведення занять, здійснення виховної роботи за напрямками діяльності, індивідуальна, профорієнтаційна робота.

У щоденнику має міститися **звіт студента-практиканта** – це документ, який містить аналіз результатів стажувальної практики, яка проходила в умовах реального освітнього процесу або його дистанційного здійснення, залежно від ситуації в країні, відповідному регіоні, місті.

Мета написання звіту – відобразити всі аспекти практичної діяльності магістранта та результати її здійснення.

Звіт має відображати місце і терміни проходження практики, завдання, які вирішував практикант у процесі практичної діяльності (які заняття відвідав або провів, з якими вчителями, викладачами, методистами, класними керівниками, кураторами студентських груп, співробітниками кафедри та університету спілкувався, які консультації отримав, за якими етапами відбувалося вирішення завдань практики, які заходи, дослідження проведено, які матеріали інформаційного та презентаційного характеру підготовлено, яким чином відбувалося планування науково-практичної діяльності, прогнозування результатів практики та визначались перспективи індивідуального розвитку студента у практичному вимірі тощо).

У звіті розкривається якими методами, формами організації праці в галузі майбутньої професії оволодів магістрант, яким чином формувалися навички прийняття самостійних рішень у конкретних ситуаціях освітнього процесу, наскільки систематично задовольнявся пізнавальний інтерес студента, виявлялись творчі здібності у вирішенні професійно-орієнтованих завдань.

У звіті розкриваються оцінні судження магістранта щодо доцільності обраних педагогічних дій, їх ефективності та результативності для розвитку особистості в різних ситуаціях здійснення освітнього процесу.

Звіт носить підсумковий характер, має містити висновки, узагальнення, які стосуються кількості та якості виконаної студентом-практикантом роботи та відображати якість практичної діяльності магістранта і слугувати мірилом його ціннісних орієнтацій як працівника педагогічної сфери. Даний звіт пишеться у довільній формі і в узагальненому вигляді представляє результати стажувальної практики магістрантів.

Завдання 2. Проведення профорієнтаційної роботи

Профорієнтаційні матеріали – це документи, які спрямовані на привернення уваги учнів до вишу, де навчається студент-практикант.

Мета вирішення даного завдання полягає у розробці студентом-практикантом доповіді профорієнтаційного спрямування та презентаційного її супроводу, які сприятимуть поширенню інформації серед учнів закладів середньої освіти, закладів нового типу, художньо-мистецьких освітніх закладів про Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, його факультети, навчально-наукові інститути, спеціальності та особливості здійснення освітнього процесу, з метою впливу на їх професійне самовизначення.

Для підготовки профорієнтаційної доповіді та презентаційного супроводу магістрант має ознайомитися з інформацією про історію створення та функціонування університету, його традиціями, проаналізувати матеріально-технічну базу, кадровий науково-педагогічний склад, наявність бібліотечного та аудиторного фондів, методичного та комп'ютерного обладнання, усвідомити особливості діяльності існуючих на сьогоднішній момент факультетів та інститутів, напрямками професійної підготовки студентів, які там навчаються, характер та специфіку освітніх програм, за якими відбувається підготовка фахівців, розкрити розмаїття студентського життя та широкий вибір дозвіллевих заходів, які відповідають інтересам, потребам студентів та розширюють їх комунікативне поле.

Профорієнтаційний звіт має характеризуватися інформативністю, достовірністю, логічністю подання інформації, яскравістю представлення, містити фото- відео- та аудіоматеріали.

Творчим завданням для магістранта з профорієнтаційної роботи є написання листа майбутньому абітурієнту, з метою заохотити його до вступу саме в Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя.

Завдання 3. Проведення виховної роботи

Виховна робота може проводитися студентом-практикантом в умовах реального освітнього процесу або в умовах його дистанційного здійснення в закладах загальної середньої освіти, закладах нового типу або в студентській групі університету.

Завданнями виховної роботи є:

- ознайомлення з системою виховної роботи в освітньому закладі;
- вивчення особливостей роботи класного керівника ЗЗСО (куратора ЗВО) в певному класі (студентській групі);
- набуття навичок самостійного проведення виховної роботи з учнями (студентами) з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей;
- проведення виховних заходів у класному колективі (студентській групі), спрямованих на формування всебічно розвиненої особистості;
- формування умінь педагогічно правильно будувати свої стосунки з учнями (студентами), керуючись принципами гуманізму, використовуючи доцільні психолого-педагогічні методи та враховуючи вікові та індивідуальні особливості кожного.

До звітних матеріалів з проведення виховної роботи в класі (студентській групі) відноситься розробка плану-конспекту виховного заходу та самоаналіз ефективності використання даної форми виховної роботи в умовах реального освітнього процесу у ЗЗСО або (за вимогами обставин) у ЗВО (при наявному або дистанційному варіанті його здійснення).

У характеристиках виховного заходу має бути відображена його мета, форма проведення, вік учасників, розподіл ролей, обладнання, використані джерела інформації.

Сценарій виховного заходу має бути розгорнутим і подається без скорочень.

У самоаналізі результатів проведення виховного заходу слід відобразити ступінь досягнення поставленої мети, особливості підготовки та проведення заходу, відповідність запитам та інтересам його учасників, їх активність та зацікавленість змістом використаного матеріалу. Самоаналіз проведення виховного заходу має містити роздуми щодо ефективності обраних методів заохочення, підтримки дисципліни, попередження випадків негативних реакцій учасників. Студент-практикант може висловити свої пропозиції щодо удосконалення різних аспектів розробки та проведення заходу такої форми або тематики. Слід звернути увагу на те, що заважало успішності проведення виховного заходу для врахування таких недоліків та негараздів у майбутньому. Важливо проаналізувати власну роль у підготовці та проведенні даного заходу, емоційну комфортність, відчуття задоволення або незадоволення певними аспектами, проблемні моменти та реакцію на їх розв'язання.

Розділ 3. Психологічний

Одним із завдань практики є дослідження міжособистісних стосунків у групі здобувачів освіти.

Мета виконання завдання – сформулювати у здобувачів освіти, на основі раніше засвоєних теоретичних знань, уявлення про види, форми неформальних міжособистісних взаємин у групі, усвідомити механізм їх впливу на освітній процес та особистість учня, оволодіти технологією проведення соціометричного дослідження, здійснити самооцінку власної компетентності у сфері міжособистісних взаємин.

Хід виконання завдання

1. Актуалізація знань про психологію малої групи.
2. Ознайомлення зі схемою соціально-психологічної характеристики класу.
3. Підбір методів та методик дослідження класного колективу.
4. Проведення дослідження, обробка та аналіз отриманих результатів.
5. Складання характеристики класу. Визначення напрямів оптимізації стосунків.
6. Аналіз отриманого у процесі вивчення навчальної групи власного досвіду роботи.
7. Оформлення звіту за результатами проведеної роботи.

Для виконання завдання студентам запропоновані матеріали для виконання завдання (додаток А).

VIII. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ СТАЖУВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувач вищої освіти зобов'язаний протягом трьох днів подати весь пакет документів, передбачений програмою практики:

На кафедрі музичної педагогіки та хореографії:

1. Плани-конспекти уроків.

2. План-конспект заходу з фаху.

На кафедру педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту:

1. Щоденник і звіт студента-практиканта.
2. Профорієнтаційні матеріали (профорієнтаційна доповідь та презентація, лист майбутньому абітурієнту).
3. Матеріали з виховної роботи (план-конспект виховного заходу та аналіз його проведення в класі (студентській групі)).

На кафедру психології:

Звіт про дослідження міжособистісних стосунків у навчальній групі.

Перевіряють та оцінюють звітну документацію викладачі, які відповідно до наказу ректора призначені керівниками (методистами) практики.

VI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний, моделювання, ситуативного моделювання, художнього конструювання, спостереження, спільних проєктів, пошук інформації, обговорення заняття, опрацювання дискусійних питань.

VII. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Формою підсумкового контролю при проведенні стажувальної практики, згідно з навчальним планом, є залік. Залік отримують студенти, які виконали всі, передбачені начальною програмою види робіт і набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Підсумкова (загальна) оцінка зі стажувальної практики є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані види діяльності і оцінюється від 0 до 100 балів.

Для студентів, які проходили практику в закладах загальної середньої освіти наступний розподіл балів:

– *фаховий блок* (0–60 балів): проведення залікових занять з фаху і розробка планів-конспектів (0–42 б), розробка і проведення позакласного заходу з фаху (0–8 б), допомога учителю і класному керівнику в навчальній і виховній роботі (0–10 б);

– *педагогічний блок* (0–20 балів): ведення щоденника / індивідуальний звіт студента-практиканта (0–6 б), профорієнтаційні матеріали (0–7 б), матеріали з виховної роботи (0–7 б);

– *психологічний блок* (0–20 б): дослідження міжособистісних стосунків у групі школярів (0–20 б.) (додаток Б).

Для студентів, які проходили практику при кафедрі музичної педагогіки та хореографії:

– *фаховий блок* (0–60 балів): аналіз відеоуроків з фаху (0–27 б), розробка планів-конспектів уроків з фаху (0–24 б), розробка і проведення музично-виховного заходу з фаху (0–5 б), захист стажувальної практики (0–4 б);

– *педагогічний блок* (0–20 балів): ведення щоденника / індивідуальний звіт студента-практиканта (0–6 б), матеріали виховної роботи (0–7 б), розробка матеріалів з профорієнтаційної роботи (0–7 б);

– *психологічний блок* (0–20 б): дослідження міжособистісних стосунків у групі школярів (студентів) (0–20 б);

захист стажувальної практики (0–4 б) (додаток В).

Види і форми роботи, що оцінюються

(для студентів, які проходять практику в закладах загальної середньої освіти)

Форма роботи	Вид роботи	Розподіл балів
Самостійна робота	Проведення залікових занять та розробка планів-конспектів уроків	0–42
	Розробка і проведення позакласного заходу з фаху	0–8
	Допомога вчителю та класному керівнику	0–10
	Ведення щоденника / індивідуальний звіт студента-практиканта	0–6
	Профорієнтаційна робота	0–7
	Підготовка та проведення виховного заходу	0–7
	Дослідження міжособистісних стосунків у групі школярів	0–20
Разом		1–100

Види і форми роботи, що оцінюються

(для студентів, які проходять практику при кафедрі музичної педагогіки та хореографії)

Форма роботи	Вид роботи	Розподіл балів
Самостійна робота	Аналіз відеоуроків	0–27
	Розробка планів-конспектів уроків	0–24
	Розробка і проведення музично-виховного заходу з фаху	0–5
	Ведення щоденника практики / індивідуальний звіт	0–6
	Розробка матеріалів з профорієнтаційної роботи	0–7
	Підготовка матеріалів з виховної роботи	0–7
	Дослідження міжособистісних стосунків у групі школярів	0–20
	Захист стажувальної практики	0–4
Разом		1–100

Не пізніше двох тижнів після завершення практики в ННІ мистецтв проводять підсумкову конференцію з метою аналізу і узагальнення її результатів. Результати практики вносять до заліково-екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Студента, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховують з контингенту студентів університету. Якщо програма практики не виконана з поважної причини, то студенту надається можливість пройти практику повторно. Можливість повторного проходження практики може бути надано і студенту, який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку.

Підсумки практики обговорюють на засіданні кафедр, а загальні підсумки практики підводять на вченій раді інституту.

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Авер'янова А. В., Бойправ М. Д., Нещерет О. І. Педагогічна практика студентів: психологічні завдання та психологічний супровід: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 168 с.
2. Виховні аспекти педагогічної діяльності у сучасній школі: навч.-метод. посіб. / авт.-уклад.: Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський, В. В. Ковнер, О. С. Філоненко; за ред. Є. І. Коваленко. 3-тє видання, перер. та доп. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 160 с.
3. Вікова психологія: Практикум. Керівництво до практичних та лабораторних занять / за ред. О. П. Щотки. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 310 с.
4. Гущина Н. І., Орлова Т. Г., Кондратова Л. Г. Нова українська школа: організація позаурочної діяльності в початковій школі на засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу: навч.-метод. посіб. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.
5. Загальна психологія: Навчальний посібник в 2 т./ за ред. О. П. Щотки. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. Т. 1. 298 с.; Т. 2. 258 с.
6. Злобіна О. Г. Соціометрія: дослідження міжособистісних відносин у групі. URL: http://i-soc.com.ua/assets/files/book/zlobina/zlobina_sociometriy.pdf
7. Модельні навчальні програми для 5–9 класів Нової української школи (мистецька освітня галузь). URL: <https://cutt.ly/sXfbjSU>
8. Організація практичної підготовки студентів у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя: методично-інформаційні матеріали /укл.: О. Г. Самойленко, О. С. Філоненко. Ніжин: Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2019. 36 с.
9. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України, 2008. 274 с.
10. Педагогічна психологія: практикум для студентів педагогічних спеціальностей / за ред. О. П. Щотки. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 252 с.
11. Положення про практику здобувачів вищої освіти в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя. Затверджено Наказом ректора Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя № 189 від 31 серпня 2021 р. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozh_practika.pdf
12. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання: навч.-метод. посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 248 с.
13. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. посібн. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
14. Шевчук М. О. Проектні технології у виховній діяльності: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2013. 261 с.
15. Шквир О. Л. Методика роботи класного керівника: навчальний

посібник. 2-ге видання, перероблене. Хмельницький: ХГПА, 2020. 114 с.

16. Ярощук Лілія. Теорія та методика виховання: навч. посібник. Бердянськ, 2019. 400 с.

Додаткові:

1. Гриньова М. Виховання: теорія і практика : навч.-метод. посіб. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2012. 216 с.

2. Масол Л. М. Інтеграція? ~~Інтеграція.~~ Інтеграція... Інтеграція! (Поліцентрична інтеграція змісту загальної мистецької освіти). *Мистецтво та освіта*. № 1 (95) 2020. С. 20–27.

3. Раструба Т. В. Використання інноваційних технологій вчителями музики в загальноосвітніх навчальних закладах у контексті особистісно орієнтованого підходу. *Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття*: матер. Міжнарод. наук.-практ. конф. (16–17 жовт. 2014 р.) / МОН України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка / за заг. ред. В. О. Огнев'юка. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. С. 525–531.

Періодичні видання:

1. *Мистецтво та освіта*. URL: <https://artedu.com.ua/index.php/adm/issue/archive>

2. *Українська музика: науковий часопис*. URL: <https://ukrmus.wordpress.com/home-ua/issues-ua/>

Інформаційні ресурси

1. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/>
 2. Всеукраїнський рекламно-інформаційний журнал «Сучасна освіта». URL: <http://www.s-osvita.com.ua>

3. Вчитель вчителю, учням та батькам. URL: <https://teacher.at.ua/>

4. Записник сучасного вчителя. URL: <http://notatka.at.ua/>

5. На урок. URL: <https://naurok.com.ua/>

6. Освіта.ua. URL: <http://osvita.ua/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Матеріали для виконання завдання з психології

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Підготовчий етап

Основний зміст роботи:

1. *Актуалізація теоретичних знань з теми «Психологія малої групи», поглиблення уявлення про соціально-психологічну структуру та динаміку малої групи.*
2. *Ознайомлення з технологією проведення соціометрії.*
3. *Пілотажне дослідження шкільного класу на початку практики (з використанням методів спостереження, інтерв'ювання), що дозволяє з'ясувати формальні характеристики класного колективу, історію його розвитку, а також створити гіпотетичну соціограму, висунути гіпотези про структуру міжособистісних відносин.*

Готуючись до виконання поставленого завдання, студенти мають повторити матеріал з курсу «Соціальна психологія освіти», де розглядаються питання структури та динаміки групи, міжособистісних взаємин у ній. Теоретичний матеріал варто переглянути під кутом зору пошуку ключових показників, що характеризують групу як ціле та місце індивіда в групі для створення програми спостереження за міжособистісними взаєминами школярів. На початку роботи по створенню програми спостереження можна відштовхнутися від запропонованої нижче схеми. На основі вивчення рекомендованої літератури вона може бути доповнена та конкретизована ситуаціями або питаннями, що дадуть більш точну картину взаємин у шкільному класі, де проходить практика.

Упродовж першого тижня практики дані спостереження студент фіксує у щоденнику спостереження або на спеціально підготовлених бланках. Також за цей період необхідно провести інтерв'ю з учителем про історію розвитку класного колективу, його традиції, формальну структуру.

Після тижня ознайомлення з класом потрібно:

- по-перше, повторити всі деталі технології проведення соціометричного дослідження;
- по-друге, спираючись на дані спостереження, висловити припущення щодо структури взаємин у класному колективі (приступити до побудови гіпотетичної соціограми). Для цього необхідно скласти список учнів і навпроти кожного прізвища вказати прізвище того учня, якого він, на думку студента, вибере у соціометричному дослідженні, яке буде проводитися на наступному етапі роботи (обов'язково слід врахувати соціометричний критерій вибору!). Ще одна колонка відводиться для аргументації своєї думки. Таким чином, має вийти таблиця, що подібна до таблиці, яка наведене нижче. Заповнена таблиця є основою побудови гіпотетичної соціограми концентричного типу.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ЕТАП

Основний зміст роботи:

1. *Вивчення міжособистісних стосунків соціометричним методом.*
2. *Співставлення отриманої соціограми з гіпотетичною соціограмою.*
3. *Обрахування студентом індексу власної компетентності у сфері міжособистісних стосунків учнів.*

До початку проведення соціометричного дослідження студентам необхідно:

1. Ознайомитися з технологією проведення соціометричного дослідження.
2. Визначитися з варіантом соціометричного дослідження (параметричний чи непараметричний).
3. Сформулювати 2–4 соціометричні критерії для вибору.

4. Підготувати точний текст інструкції учням з урахуванням їх віку, ставлення до дослідження та стану дисципліни.
5. Підготувати бланки для відповідей та списки класу на кожну парту.

КОНСТРУКТИВНИЙ ЕТАП

На цьому етапі роботи необхідно залучити теоретичні знання для здійснення аналізу соціограми та індексів, які отримані в результаті дослідження. Варто зосередитися насамперед на таких аспектах:

1. *Аналіз статусно-рольової структури групи.*
2. *Аналіз взаємин між мікрогрупами.*
3. *Аналіз згуртованості-конфліктності групи.*

Зазначимо, що різні сфери групової життєдіяльності (ділову та експресивну) варто спочатку проаналізувати окремо, а далі співставити результати. Окремої уваги заслуговує внутрішньогрупова референтність. Не забудьте співвіднести офіційну та неформальну структури групи!

РЕФЛЕКСИВНИЙ ЕТАП

На завершальному етапі студентам пропонується відповісти на питання, що допоможуть осмислити новий досвід, отриманий у процесі вивчення класного колективу, встановлення контакту та пошуку оптимальних стратегій його розвитку.

СТРУКТУРА ЗВІТУ

1. Вихідні дані про групу (наприклад: школа, клас, стисла історія його формування, інші дані, що видаються важливими з точки зору студента-дослідника).
2. Таблиця прогнозу міжособистісних виборів (що відповідає таблиці 1), гіпотетична соціограма, припущення про структуру міжособистісних взаємин у класі.
3. Протокол соціометричного дослідження (соціометричні критерії та їх обґрунтування, соціоматриця, соціограма, обрахунки індексів).
4. Аналітичне порівняння двох соціограм з оцінкою власної соціально-психологічної компетентності.
5. Аналіз результатів соціометрії та рекомендації класному керівнику.
6. Рефлексія.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ

1. Рівень оперування теоретичними знаннями з психології малої групи.
2. Обґрунтованість попередніх висновків щодо ситуації в класному колективі.
3. Якість застосування спеціальної методики дослідження: її обґрунтування, характеристика конкретних дослідницьких процедур, обробка результатів, їх інтерпретація, наявність відповідних дослідницьких матеріалів у вигляді додатків.
4. Глибина аналізу співставлення отриманих результатів з даними пілотажного спостереження.
5. Психологічна обґрунтованість педагогічних рекомендацій класному керівнику.
6. Оформлення звіту.

Орієнтовна схема спостереження за взаєминами у класному колективі

1. Хто з ким проводить час на перерві?
2. Хто виступає ініціатором неформального спілкування, різних витівок або розваг?
3. Хто виступає посередником у міжособистісних конфліктах?
4. З чією думкою рахуються?
5. Чия думка залишається без уваги?
6. Хто, та як про кого відгукується у неформальному спілкуванні?
7. Хто кого наслідує?
8. Хто з ким прагне працювати на уроці при групових формах роботи?
9. Яка роль і кому належить при групових формах роботи (генератор ідей, виконавець, критик та ін.)?
10. Хто з ким прагне чергувати, виконувати різні додаткові завдання?

11. Чи є випадки спільного порушення дисципліни? Як у цих випадках розподіляються ролі?

12. У кого найкращі взаємини з учителями? У кого найгірші?

У переважній більшості випадків спробуйте знаходити відповідь на питання: «Чому?»

Зразок таблиці прогнозу міжособистісних виборів

№	Хто буде вибирати	Кого він (вона) буде вибирати	Аргументація вибору за даними щоденникових спостережень
1.	Шевченко Н.	Жилко С.	На перерві намагається бути поруч з Жилко, виступає ініціатором спілкування, відволікається на уроках, поглядаючи на привабливого однокласника.
2.	Миколаєнко О.	Демидова О.	Називає його найкращим другом. Демидова допомагає розібратися з математичними задачами. Разом пропустили урок.
3.	Ковальова С.	Складно визначити вибір	Дуже замкнена, майже ні з ким не спілкується, на перерві залишається наодинці в класі, про щось думає або читає.
4.	Та ін.		

Додаток Б

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

ПІДСУМКИ СТАЖУВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Магістрант (-ка) **навчально-наукового інституту мистецтв імені Олександра Ростовського**
денної форми навчання

_____ (прізвище, ім'я, по батькові студента (-тки))

проходив (-ла) **стажувальну практику з фаху в** _____

від _____ до _____ 20 ____ р.

Директор базового закладу _____ М. П.
 _____ (підпис)

Учитель з фаху _____

Класний керівник _____

Методист із фаху _____

Методист кафедри педагогіки _____

Методист кафедри психології _____

1. Проведення залікових занять з фаху (0-42 б):

№ з/п	Тема заняття	Викладач із фаху		Методист із фаху		
		Оцінка за заняття (0-2 б)	Підпис	Оцінка за заняття (0-3 б)	Оцінка за конспект (0-1 б)	Підпис
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
Разом						

2. Проведення позакласного заходу з фаху (0-8 б):

Тема і форма виховного заходу	Учитель з фаху (0-4 б)		Методист з фаху (0-4 б)	
	Оцінка	Підпис	Оцінка за сценарій заходу	Підпис

Разом				

3. Допомога вчителю та класному керівнику в навчальній і виховній роботі (0-10 б):

3. Додаток 3. Ізвіт про виконання класного керівника в навчально-виховній роботі (в 10 б):			
№ з/п	Зміст роботи	Оцінка (0-5 б)	Підпис
1	Проведення консультацій, виготовлення дидактичних матеріалів, проведення заміни уроків, участь у роботі методоб'єднання вчителів	Викладач із фаху	
2	Перевірка щоденників, участь у виховних заходах за планом роботи класного керівника та загальношкільних виховних заходах, дотримання трудової дисципліни і норм поведінки в освітньому закладі	Класний керівник	
Разом			

4. Завдання з педагогіки (0-20 б):

1. Завдання з педагогіки (в 20 б):			
№ з/п	Зміст роботи	Методист із педагогіки	
		Оцінка	Підпис
1	Щоденник практики з індивідуальним звітом студента-практиканта	(0-6 б)	
2	Профорієнтаційні матеріали	(0-7 б)	
3	Матеріали з виховної роботи	(0-7 б)	
Разом			

5. Завдання з психології (0-20 б):

№ з/п	Зміст роботи	Методист із психології	
		Оцінка	Підпис
1		(0-20 б)	
Разом			

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ЗА СТАЖУВАЛЬНУ ПРАКТИКУ	Керівник практики інституту		
	Оцінка	Підпис	Дата

Додаток В

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

ПІДСУМКИ СТАЖУВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Студент (-ка) _____ курсу **навчально-наукового інституту мистецтв імені Олександра Ростовського денної форми навчання**

(прізвище, ім'я, по батькові студента (-тки))

проходив (-ла) **стажувальну** практику з **фаху** в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя при кафедрі музичної педагогіки та хореографії
 від _____ до _____ 202_ року

Директор інституту _____
 (підпис)

М. П.

Методист із фаху _____

Методист кафедри педагогіки,
 початкової освіти та освітнього менеджменту _____

Методист кафедри психології _____

1. Аналіз відеоуроків з фаху (0-27 б.):

№ з/п	Тема заняття	Методист із фаху			
		Художньо-творча атмосфера уроку (0-3 б)	Принципи та методи музичного навчання (0-4 б)	Аналіз видів музичної діяльності (0-2 б)	Підпис
1					
2					
3					
Разом					

2. Розробка планів-конспектів уроків з фаху (0-24 б.):

№ з/п	Тема заняття	Методист із фаху			
		Структура та логіка побудови плану-конспекту (0-2 б)	Доцільність застосування методів та прийомів (0-2 б)	Художня цінність дидактичного матеріалу (0-2 б)	Підпис
1					
2					
3					

4					
Разом					

3. Розробка і проведення музично-виховного заходу з фаху (0-5 б):

№	Тема і форма виховного заходу	Методист із фаху		
		Форми і методи залучення учнів до художньо-творчого спілкування (0-2 б)	Художньо-виховна цінність музично-виховного заходу (0-3 б)	Підпис
1				
Разом				

4. Завдання з педагогіки (0-20 б):

№ з/п	Зміст роботи	Методист із педагогіки	
		Оцінка	Підпис
1	Щоденник з індивідуальним звітом студента-практиканта	(0-6 б)	
2	Профорієнтаційні матеріали	(0-7 б)	
3	Матеріали з виховної роботи	(0-7 б)	
Разом			

5. Завдання з психології (0-20 б):

№ з/п	Зміст роботи	Методист із психології	
		Оцінка	Підпис
1	Психологічне благополуччя особистості вчителя у сучасних умовах	(0-20 б.)	
Разом			

6. Захист стажувальної практики з фаху (0-4 б.):

№	Зміст роботи	Методист із фаху		
		Оцінка (0-4 б.)	Підпис	Дата
1	Усний звіт студента про проходження стажувальної практики			

	Керівник практики факультету		
	Оцінка	Підпис	Дата
ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ЗА СТАЖУВАЛЬНУ ПРАКТИКУ			

